

27/11/2

Հ Կ 11/2

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ ՀԱՄԱԾՆՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՊԱՐԼԱՄԵՆՏԻ

1919

ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 28 ԵՐԵՒԱՆ

№ 5

Ց Ա Ն Կ.

49. Արտասահմանում մինչև յիսուն միլիոն կարճառեւ փոխառութիւն կրնակն ըստ մասին.
50. Հայաստանի երկաթուղիներով ձամբարգական տարիքների մասին.
51. Հայաստանի երկաթուղիներով ապահով տեղափոխելու տարիքների մասին.
52. Պատգամաւոր Աւելափր Սահակեանին Պարլամենտի երրորդ խոխ-նախագահ ընտրելու մասին.
53. Հայաստանի երկաթուղու բանալուների ու ծառացուների կազմը հաստատելու և մինչև 1919 թ. գեկանեմբերի 51-ը ուղղով բաւարարելու համար 51.477.745 բռնըի վարդ բանալու մասին.
54. Ֆինանսական նախահաջիւների և պետական ելեւմատացոյցը կազմելու, բնելու և հաստատելու մասին.
55. 1919 թ. Անգումբեցի 20-ի օրէնքի 6-րդ յօդածի մոփախման և լրացման մասին.

ՕՐԷՆՔ

49. Արտասահմանում մինչև յիսուն միլիոն կարճառեւ փոխառութիւն կնքելու մասին.

Հաստատուած է 1919 թ. Նոյեմբերի 4-ին.

1. — Ֆինանսների նախարարը լիազօրւում է միտարւայ ընթացքում սոյն օրէնքի հաստատելու օրից հաշւած, Արտասահմանում մինչև յիսուն միլիոն գոլլարի անւանական (նոմինալ) արժագութեամբ կարճառեւ փոխառութիւն կնքել Հանրապետութեան համար ձեւնառու պայմաններով, ոչ աւելի քան տաս տակոսով:

14250

2.—Այդ փոխառութիւնից գոյացած գումարը կառավարութիւնը գործազրելու է, բացառապես արտասահմանեան շուկաներում, պատերազմից քայլացած աղջաճակաւթեան կարիքների համար անհրաժեշտ կենսական միջերքներ և չայսասանի փերաշնութեան համար անհրաժեշտ ապրանքներ զնելու։ Այդ գումարից են հոգացւելու փոխառութեան հետ կապւած բոլոր ծախսերը, որոնք փոխառութեան բնդանուր գումարի երկու առկայից առելի չպետք է լինեն։

3.—Այդ փոխառութեան գրամագլուխն ու տոկոսներն ակտան ևն ներկայիս և ապագայի բոլոր տեսակի տուրքերից։

4.—Փոխառութեան պայմանները, որ թոյլարւած են սոյն օրենքի 1-ին յօդւածում (շահի տոկոսներ, իմիսիայի միջոցն ու տոկոսը զրամագլուխի և շահի վճարման ժամանակամիջոցն ու ձեր) ֆինանսների նախարարի տառջապրութեամբ որոշում են Մինիստրների խորհրդում և վաւերացւում Մինիստր-նախապահի գեկրտուվ։

5.—Ֆինանսների նախարարի տառջապրութեամբ և նախարարների Խորհրդի վաւերացմամբ նախագահը յատուկ գեկրեալով կարող է լիազօրել ֆինանսների նախարարին՝ սահմանելու նախարարական կարգադրութեամբ փոխառութեան վերաբերեալ մնացեալ բոլոր պայմանները։

Փոխ նախագահ Պարլամենտի՝ Ս. Տիգրանեան
Աւագ քարտուղար՝ Յ. Տէր Յակոբեան

1919 թ. Նոյեմբերի 5
Երևան։

ՕՐԵՆՔ

50. Հայտասանի երկաթուղիներով ճամբորդական տարիքների մտան։

Հաստատում է 1919 թ. Նոյեմբերի 4-ին։

1. Նախկին Անդրկովկասեան երկաթուղիների ճամբորդական տարիքները բաղմապատկում են 35 անգամ, իսկ 10 ֆունտ բազաժի տարիքները 50 անգամ։
2. Վերացւում են ասանձնակի զինուրականների ապառիկ տեղու փոխութիւնները։
3. Վերացւում է սպաների մասնաւոր գործերով ցած կարգի տաճակներով բարձր կարգի վաղաներում զնարու իրաւունքը։
4. Ապառիկ տեղափոխութիւն թոյլարւում է միմիայն գորտ-

մտուրի և գորախմբերի, նրանց գոյքի և սողմամբերի համար, անպայման յատուկ զրաւոր թուղարակեամբ հարազատասիան կորպուսների, զիվիզիանների, բրիգադների, վաշտերի, բատալիոնների, թնդանոթային բրիգադների, զիվիզիօնների և առանձին բատարէանների կողմից։ Զինուրական ապրանքների ապառիկ տեղափոխութիւնը թուղարակում է միայն գրաւոր տուաջարկներով թնդանոթային, պարենաւորման և ինաւենդանային վարչութիւնների կողմից։

5.—Գաղթականների ապառիկ տեղափոխութիւնը կատարւում է միմիայն Խնամատարութեան նախարարութեան զրաւոր թուղարակում։

Փոխ նախագահ Պարլամենտի՝ Ս. Տիգրանեան
Աւագ քարտուղար՝ Յ. Տէր Յակոբեան

1919 թ. Նոյեմբերի 5
Երևան։

ՕՐԵՆՔ

51. Հայտասանի երկաթուղիներով ապրանք տեղափոխութիւնի մտան։

Հաստատում է 1919 թ. Նոյեմբերի 4-ին։

1. Նախկին Անդրկովկասեան երկաթուղիների №№ 7853 7846 և 7849 տարիքներում նշանակոծ ճամբորդական և փոքր արագութեամբ ապրանք տեղափոխութիւն գները բազմազատելի 50 անգամ։
2. Վերացւում են այն լրացուցիչ վճարները, որոնք ստացւում են կայտանի ճամբորդի, կշռելու համար և լիդանուր կանոնադրութեան 50 յօդւածով նախառանուած մշտական պահեստների շնորհը կառուցելու համար։
3. Փթերով տեղափոխելիք ապրանքը բարձելու և վաղանից գատարիկելու համար ապրանքատիրոջից պահանջում է 50 կ., հաշւելով այս զումարի մէջ նուև ապրանքը սոյլերից մինչ կշռոքը և պահեստից մինչև սոյլերը առնելու վարձը։
4. Վերացւում են № 784 տարիքի բաժնում նշանակած բոլոր պրտղարդ տարիքները։

5. Նախկին 117 տարիքույին սխեմաների վոխարէն հաստատւած է 24 սխեմա զանազան դասերի, տարբերութիւնների (գիֆֆերենցիալներ) և երեք հարիւր վերստ տարածութեան գօտիների միջին գները միացնելով, համաձայն սրան կցւած փութի և վերստի գների աղիւսեակի, որի մէջ յաճախ տեղափոխող ապրանքները գասաւորւած են այբուբենական կարգով, մատնանշելով ամեն մի տնւան գիմաց նրան համապատասխանող դասը. տարբերութիւնը կամ գօտին նոյն աղիւսեակում բերւած են մէկ փութ ապրանք մէկ վերստ տեղափոխելու գները. Այբուբենական աղիւսեակը պարբերաբար կլրացւի երկաթուղային վարչութեան կողմից:
6. Հաստատում են հետեւալ լրացուցիչ տուրքերը.
7. Ամեն մի ապրանքաթղթի (նակագոյ բանկ) համար մի բուրլի. Վագոնների և պլատֆորմների կանգնելու վարձ առաջին օրը (առուտի) 50 բուրլ. երկրորդ օրը—100 բուրլ., և հետեւալ օրերը 200 բուրլի. Վագոնները լցնելու և դատարկելու համար վեց ժամ ժամանակ է արւում հետեւալ կայտրաններում՝ երկան, էջմիածին, Արաքս, Աղէքսանդրապոլ, Կարս, Սարիլամիշ, Ղարաբիլսա, Սանահին, Նախիջևան, Զուլֆա. իսկ մեացած կայտրաններում վագոնը բարձելու համար 6 ժամ է արւում, դատարկելու համար 12 ժամ՝ հաշւելով ժամանակամիջոցները ընդհանուր կանոնադրութեան 77 յոդւածի օրէնքների համաձայն:
8. Ճամբորգական արագութեամբ ուղարկւող ապրանքների, բարգաժի, և բազաժի ստացականներով տեղափոխող ապրանքների պահելու համար վճար վերցնել, թողարած ժամանակամիջոցը անցնելուց յետոյ, օրական մէկ բուրլի ամեն մի կտորի համար:
9. Մեծ ու փոքր արագութեան ապրանքների պահելու համար վճար վերցնել առաջին, երկրորդ, երրորդ, չորրորդ և հինգերորդ օրերը փթին 10 կոպ. օրական. վեցերորդ, եօթներորդ և ութերորդ օրերը փթին 20 կոպ. իններորդ, տասներորդ և տասնմէկերորդ օրերը փթին 30 կոպ. տասներկու, տասներեք և տասնչորսերորդ օրերը փթին 50 կոպ. հետեւալ կէս տմաւայ ընթացքում օրեկան փթին 75 կոպ. կէս տմիո լրանալուց յետոյ տմեն մի 15 օրւայ համար փթին վերցնել 6 բուրլի:
10. Մինչեւ 200 բուրլի վերադիր վճարով ապրանքները տեղափոխելու միջնորդութեան վճար վերցնել ամեն մի բուր-

- լու համար 2 կոպ. 200 բուրլ. մինչեւ 1000 բուրլուն մէկ և կէս կոպէկ, բայց 4 բուրլուց ոչ պակաս. 1000—2000 բուրլի 1 կոպէկ, բայց ոչ պակաս քան 15 բուրլի 2000 բ. բարձր ամեն մի բուրլուն կէս կոպէկ, բայց ոչ պակաս քան 20 բուրլի:
11. Կայտրանի հողերը տողանքով բանելու համար (ընդհանուր կանոնադրութեամբ 47 յոդւածի համաձայն) վերցնել գ յօդւածում բերւած վճարների կէսը:
12. Ամբողջ վաղոնով կամ տմբողջ վաղոնի ծառալի քանակութեամբ տեղափոխող ապրանքների վագոն լցնելը և դատարկելը թողնուում է ապրանքատէրերի վրայ. Երկաթուղու պլումբով կնքած այդ վաղոնների հետ ապրանքատէրը կարող է ուղարկել իր ուղեկցողին գ կարգի առմասի վճարով:
- Փոխ նախադա՞ն Պարլամենտի Յ. Մահակեան
Աւագ քարտուղար՝ Յ. Տէր Յակոբեան
- 1919 թ. Նոյեմբերի 7
Երևան.

ՈՐՈՇՈՒՄ

52. Պատումամաւոր Աւետիք Սահակեանին Պարլամենտի երրորդ փոխնախադա՞ն ընտրելու մասին.

Պարլամենտ 1919 թ. Նոյեմբերի 6-ի նիստում Պարլամենտի երրորդ փոխնախադա՞ն ընտրեց պատումամաւոր Աւետիք Սահակեանին:

Փոխ նախադա՞ն Պարլամենտի Յ. Ցիզրանեան
Աւագ քարտուղար՝ Յ. Տէր Յակոբեան

1919 թ. Նոյեմբերի 7
Երևան

ՕՐԷԿՈ

53. Հայտաստանի երկաթուղու բանուորների ու ծառուայունների կազմի հաստատելու և մինչեւ 1919 թ. գեկտեմբերի 31-ը ոռձկով բաւարարելու համար 31.477.475 բուրլի վարկ բանալու մասին.

Հաստատած է 1919 թ. Նոյեմբերի 7-ին

1. Հաստատել Հայտաստանի Հանրապետութեան երկաթուղու բան-

- ուրների և պաշտօնեաների կազմի, համաձայն սոյն օրենքին
կցւած ցուցակի:
2. Բանալ Ներքին գործերի Նախարարին 22.500.156 ր. վարկ
բանուրների և պաշտօնեաների 1919 թիւ սեպտեմբերի, հոկ-
տեմբերի, նոյեմբերի և դեկտեմբերի տմիների ոռաջիները վճա-
րելու համար, հաշւելով տմսական 5.647.539 ր., որը բաց է
թողնուած հետեալ բաժանմունքներին:
1. Երկաթուղու վարչութեանն ու զբանենեակին	29.700 ր.
2. Երկաթուղու վարչութեան հաշւապահութեան	37.950 ր.
3. Երկաթ. վարչ. նիթեղենի բաժնի հաշւապահութեան	14.720 ր.
4. Երկաթ. վարչ. երկաթուղութիւնի հաշւապահութ. 16.570 ր.	
5. Երկաթ. վարչ. երթեկութեան բաժնի հաշւապահութ.	12.660 ր.
6. Երկաթ. վարչ. շաբասպական բաժնի հաշւապահու	15.360 ր.
7. Պիտուղը գոհնձարկղին	10.900 ր.
8. Եկամուսային և տուորական բաժանմունքին	115.750 ր.
9. Բժշկուառողջապահութեան	87.830 ր.
10. Նիթեղենի բաժանմունքին	65.200 ր.
11. Դատաստանական բաժնին	2. 150 ր.
12. Երկաթուղութիւնի բաժնին	1.749.770 ր.
13. Երթեկութեան բաժնմունքին	1.585.540 ր.
14. Շարժապական բաժնմունքին	832.620 ր.
15. Առողջապահ բաժնին	37.180 ր.

Բնդամենը 4.613. 900 ր.

Վառառողջ շրջանների ծառայուներին և բանուրներին 10 %
լրացուցիչ 92.383 ր.

Բնակարանային վճարք լրիւ վարձառութիւն 20 % 941.256 ր.

Բնդամենը 5.647.539 ր.

3. Բանալ Ներքին Գործերի Նախարարին 8.887.589 ր. վարկ
երկաթուղու բանուրների և ծառայուների 1919 թիւ յու-
նիս, յուլիս և օգոստոս տմիների նին և նոր ոռաջիների
տորբերութիւնը վճարելու համար, հաշւելով տմսական
2.995.868. լրից:

Փոխ Նախադաշտ Պարլամենտի Ս. Տիգրանին

Աւագ քարտուղար՝ Յ. Տէր Յակոբին
1919 թ. նոյեմբերի 8
երեսն

ՕՐԵՆՔ

54. Ֆինանսական նախահաշիների և պետական Ել-

և տապահույթը կազմելու, քննելու և հաստատելու
մասին.

Հաստատուած է 1919 թ. նոյեմբերի 7-ին

1. 1920 թ. Երկաթուղու տարբին հաշել նոյն առքւայ յունարկի մէկից:
2. Նախարարութիւնների և պետական վերահսկողութեան ել-
համարի նախահաշիների նախաղծերը միաժամանակ ուղար-
կւում են ֆինանսների նախարարութեան եօթն օրինակ և
պետական վերահսկողութեան մի օրինակ 1919 թ. նոյեմբերի
10-ից ոչ ուշ:
3. Պարլամենտի և նրա զիւտնի պահպանման համար բացւած
վարկերը մոցւում են նախահաշի մէջ նախապահութեաններ-
կայցը զամաների համաձայն:
4. Իւրաքանչիւր նախարարութեան և պետական վերահսկո-
ղութեան նախահաշի նախաղիծը նախօրօք քննութեան է առ-
նում նախահաշիները քննող միջվարչական Յանձնաժողովը,
որ կազմւում է համապատասն նախարարութեան, ֆինանս-
ների նախարարութեան և պետական վերահսկողութեան ներ-
կայցայցիներից:
5. Յանձնաժողովին անդամների թիւը որոշուում է յիշեալ վար-
չութիւնների համաձայնութեամբ:
6. Նախահաշիները քննող միջվարչական յանձնաժողովի նա-
խադաշտ նշանակուում է ֆինանսների նախարարի կողմից:
7. Նախահաշիներին այն ենթազրութիւնները, որոնց մասին
տարածայնութիւն չի ծագում, նախահաշիները քննող յանձ-
նաժողովի մէջ, համարուում են հաւանութիւն զատծ այդ
նախարարութեան նախահաշի նախաղծի մէջ մուծելու
համար:
8. Մակած տարածայնութիւնների մասին յիշեալ երեք վար-
չութիւնների նիրկայցայցիները զեկուցում են իրենց իշ-
խանութիւններին: Եթէ վերջինները չեն համաձայնում, նրա-
նցից իւրաքանչիւրի եզրակացութիւնը կցւում է նախահաշի
նախաղծին:
9. Նախահաշիներին յանձնաժողովի քննում նախահաշիների
նախաղծերը տարածայնութիւն առաջ բերող հարցերի մա-
սին մոցրած եզրակացութիւնների հետ միասին ուղարկ-
ւում են ֆինանսական նախարարութեան միջոցով նախա-

- բարների Խորհրդին ոչ ուշ քան 1918 թ., Կոյեմբերի 20-ը՝
 10. Նախարարների Խորհրդով քննելով նախանձեների նախագիծը և լուծելով պիճելի հարցերն ու նախագծին իր հուսանոթինը տալով, 1919 թ. գեկամբերի 1-ից ոչ ուշ, վերադարձում է Թիֆլանսերի Նախարարին պետական ելիմացույցի նախագիծը կազմելու համար:
11. Թիֆլանսերն Նախարարը Նախարարների խորհրդին է ներկայացնում պետական ելիմացույցը ոչ ուշ, քան 1919 թ. գեկամբերի 15-ը:
12. Նախարարների Խորհրդի կողմից հաւանութիւն դառձ պետական ելիմացույցի նախագիծը հրատարակւում է անմիջապես և ոչ ուշ, քան 1919 թ. գեկամբերի 20-ը տառջարկելում Հայաստանի Պարլամենտի քննութեան:
13. Հայաստանի Պարլամենտի կողմից հաստատելուց յետոյ պետական ելիմացույցը հրատարակւում է 10 օրւայ ընթացքում:

Փոխ-Նախագահ Պարլամենտի Ա. Սահակեան

Աւագ քարտուղար՝ Յ. Տիգրեան

1919 թ. Նոյեմբերի 8

Երևան

Օ Ր Է Ն Ք

55. 1919 թ. Սեպտեմբերի 20-ի օրէնքի 6-րդ յօդւումի վավերման մասին.

Հաստատում է 1919 թ. Նոյեմբեր 17-ին,

Ես լրացնեմ և ի վավերման 1919 թ. Սեպտեմբեր 20-ի օրէնքի 6-րդ յօդւումի կցել հետեւալ ծանօթութիւնը:

Ես յօդւումի ոյժը չեւ տարածուում այն գեղքերի վերայ, երբ Պարլամենտի անդամները սահմանադրութեան ժամանակաւոր բնոյթ կրող որ և է մասնագիտական և արտակարգ պրազմունք կամ յանձնարարութիւն Պարլամենտի թուլառութեամբ, իսկ մինչև 20 օր տես յանձնարարութիւնները Պարլամենտի Նախագահութեան թուլառութեամբ:

Փոխ-Նախագահ Պարլամենտի Ա. Սահակեան

Աւագ քարտուղար՝ Յ. Տիգրեան

1919 թ. Նոյեմբերի 18

Երևան

Ելեկտրական ապահով Մայր Արուայ Ա. Էջմիածնի.

ՄՄ Հայագիտական գրադարան

MAL014687